

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Verslag duurzaamheidssessies Rottepolderplein

Definitief

Inhoud

Inleiding: op weg naar een duurzaam Rottepolderplein 3

Gebiedsanalyse: wat speelt er in de regio 4

De Omgevingswijzer: duurzame kansenverkenning 5

Het Ambitieweb: ambitiebepaling Rottepolderplein 13

Kansen inventarisatie 29

Disclaimer: Dit document is een verslag van de Ambitie- en Omgevingswijzersessie voor de MIRT-verkenning van het Rottepolderplein. Genoemde ambities zijn ambities van de aanwezige partijen en kunnen in sommige gevallen alleen gerealiseerd worden wanneer samen wordt gewerkt. Het is daarom mogelijk dat de gestelde ambities afwijken van de I&W ambities. Daarnaast zijn de geïnventariseerde kansen niet limiterend en is het wenselijk dat na selectie van de voorkeursvariant uitgebreider stil wordt gestaan bij duurzame kansen passend bij de voorkeursvariant.

Inleiding

Aanleiding

Knooppunt Rottepolderplein is een knooppunt tussen de A200, de A9 en de N205 en vormt één van de drukste knooppunten in de metropoolregio Amsterdam(MRA). Het Rottepolderplein bestaat in feite uit meerdere knooppunten: de bekende 'rotonde' ten noorden verbindt de A200 met de A9 en ten zuiden wordt A9 met de N205 verbonden. Beide knooppunten maken deel uit van de verkenning.

De MIRT-verkenning Rottepolderplein is gestart na aanleiding van uitkomsten van het MIRT-onderzoek Noordwestkant Amsterdam (NowA), waarin naar voren kwam dat de knelpunten op de A9 niet opgelost konden worden zonder investeringen in de weginfrastructuur. Het doel van deze MIRT-verkenning is het verbeteren van de verkeersdoorstroming in knooppunt Rottepolderplein binnen een taakstellend budget van € 30 miljoen.

Duurzaamheid in het MIRT

MIRT-projecten en -programma's bieden bij uitstek kansen om stappen te zetten naar een duurzame inrichting van Nederland. Daarom heeft de bestuursraad van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in 2016 besloten dat duurzaamheidsambities onderdeel zijn van alle nieuwe MIRT-Verkenningen. Dat betekent onder meer dat samen met omgevingspartijen wordt geïnterviewd welke kansen en ambities voor duurzaamheid er in het gebied liggen.

De Aanpak Duurzaam GWW

De Aanpak Duurzaam GWW staat centraal in de Handreiking Verduurzaming MIRT. Dit is een proces dat helpt bij het concreet maken van duurzaamheid binnen GWW-projecten. De Aanpak is gericht op het maximaal benutten van de duurzaamheidskansen en bestaat uit zes stappen. Stapsgewijs wordt aandacht besteed aan het formuleren van duurzaamheidsambities en het afwegen en concreet maken van duurzaamheidsmaatregelen. Tijdens deze fase in de verkenning worden twee van de instrumenten uit de Aanpak toegepast: de Omgevingswijzer en het Ambitieweb.

Werkwijze

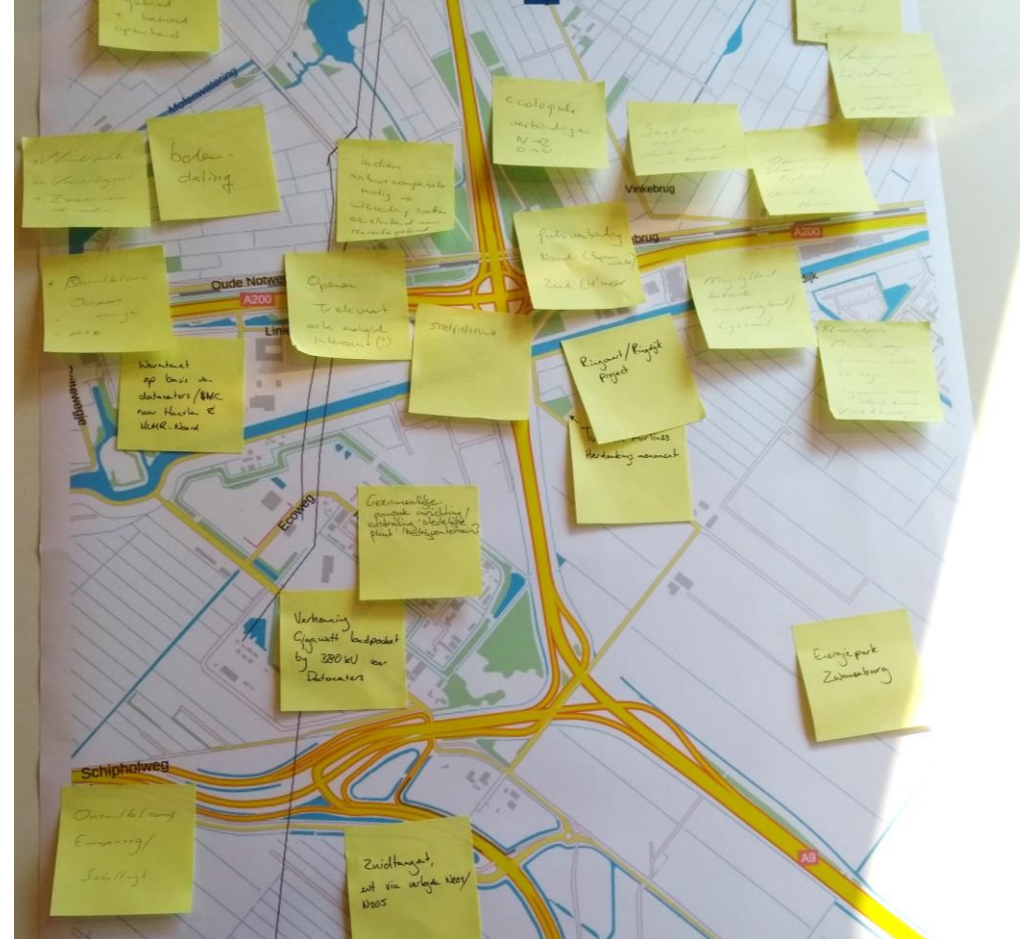
In twee sessies, die plaatsvonden in augustus en september 2019, zijn de duurzaamheidskansen en ambities verkend. In de eerste sessie is de Omgevingswijzer gebruikt om inzicht in de (kwalitatieve) impact op van de reeds geselecteerde maatregelen op verschillende aspecten van duurzaamheid in kaart te brengen en om kansen te signaleren. Dit zijn de maatregelen die uit het zeef 0 proces zijn gekomen. In de tweede duurzaamheidssessie is het instrument Ambitieweb ingevuld om de project specifieke duurzame ambitie van verschillende partijen te inventariseren. Voor u ligt het verslag met de resultaten uit beide sessies. De belangrijkste onderdelen van deze sessies staan hieronder weergegeven.

Aanwezige organisaties bij de duurzaamheidssessies waren: Rijkswaterstaat, Gemeente Haarlemmermeer, Gemeente Haarlem, Provincie Noord-Holland en Recreatiegebied Spaarnwoude. De sessie werd georganiseerd door Tauw.

Het knooppunt Rottebolderplein ligt centraal tussen Haarlem en Amsterdam en is daarmee één van de drukste knooppunten in de MRA. Voor de (inter)nationale concurrentiepositie is de doorstroming op de A9 van essentieel belang. Daarnaast is Rottebolderplein één van de oudste knooppunten van Nederland. In de omgeving van het Rottebolderplein komen veel elementen bij elkaar en zijn er veel andere studies en ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de opgave van het knooppunt. Om grip te krijgen op de omgeving en kansen te inventariseren die passen bij de aard van de omgeving vond een gebiedsanalyse plaats in het eerste deel van de Omgevingswijzersessie. Met post-its zijn de belangrijkste kenmerken op de relevante plekken op de kaart geplakt.

Als we door onze oogharen naar de uitkomsten van de gebiedsanalyse kijken zien we de volgende kenmerken:

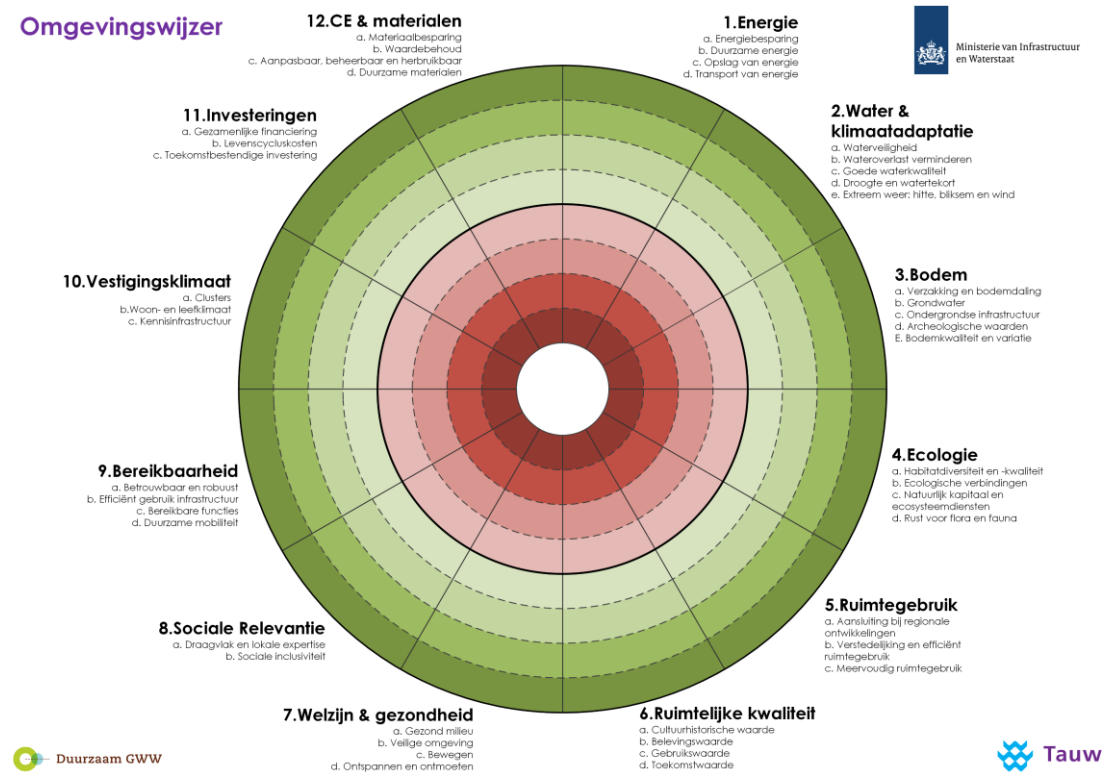
- Ten westen van het projectgebied ligt Industrierterrein De Liede, waar nu nog wordt ontwikkeld. Hier komen waarschijnlijk meer datacenters waar rekening meer gehouden dient te worden qua infrastructuur. Daarnaast vormt dit bedrijventerrein het 'visitekaartje' van Haarlem.
- Ten noorden van 'de rotonde' bevindt zich de trekvaart. Deze is in de loop van de jaren steeds verder versmalt. Hier liggen kansen voor recreatie en/of ecologie.
- Ten oosten van het projectgebied bestond een plan voor energiepark Zwanenburg.
- Er loopt een snelfietsroute onder het knooppunt door, deze wordt nu echter als sociaal onveilig beschouwd.
- Recreatiegebied Spaarnwoude grenst aan het noordelijk deel van het projectgebied. Eventuele groencompensatie kan mogelijk aangrenzend aan dit gebied plaatsvinden en zo aansluitend bij bestaand waardevol groen.

Aan de hand van de kennis die we in de gebiedsanalyse hebben opgedaan is de kansenverkenning gestart. Dit leidt ertoe dat de geïnventariseerde kansen passen bij Rottepolderplein. Op de volgende pagina's zijn de uitkomsten van deze analyse per thema van de omgevingswijzer beschreven. Er is nog geen selectie aan kansen gemaakt op basis van ambities of haalbaarheid. In de tweede duurzaamheidssessie (de Ambitiwebsessie) zijn de duurzame ambities bepaald. Daarop volgend zijn de opgehaalde kansen gespiegeld aan de ambities.

Omgevingswijzer

Omgevingswijzer

Ga direct naar een thema:

Energie	Water & klimaatadaptatie	Bodem
Ecologie	Ruimtegebruik	Ruimtelijke kwaliteit
Welzijn & gezondheid	Sociale relevantie	Bereikbaarheid
Vestigingsklimaat	Investerings	CE & materialen

Achtergrond Omgevingswijzer

Tijdens deze eerste duurzaamheidssessie voor Rottepolderplein hebben we met elkaar stil gestaan bij de effecten op de verschillende thema's van duurzaamheid en het inventariseren van kansen. We hebben duurzaamheid in deze sessie bekeken vanuit de twaalf thema's van de Omgevingswijzer. De omgevingswijzer is hiernaast weergegeven.

De Omgevingswijzer is opgebouwd uit twaalf thema's, die ieder zijn ingevuld met een aantal aandachtspunten. Op deze manier kan duurzaamheid concreet gemaakt worden in de GWW-sector. De grootste meerwaarde van de Omgevingswijzer bereik je bij vroegtijdige inzet in een project of gebiedsontwikkeling. Wij gebruikten de omgevingswijzer om de impact van 10 reeds bedachte maatregelen globaal inzichtelijk te maken en om kansen te inventariseren die deze impact kunnen verbeteren.

De Omgevingswijzer is een kwalitatief instrument: invullen leidt niet tot een 'rapportcijfer' over duurzaamheid, maar tot een beeld van kansen en risico's voor twaalf duurzaamheidsthema's. Er vindt geen weging tussen de verschillende thema's plaats. In de tweede duurzaamheidssessie, de Ambitiewebsessie, vindt wel een afweging plaats tussen de thema's; dan maken we keuzes op welke duurzaamheidsthema's de ambities het hoogst zijn.

De Omgevingswijzersessie

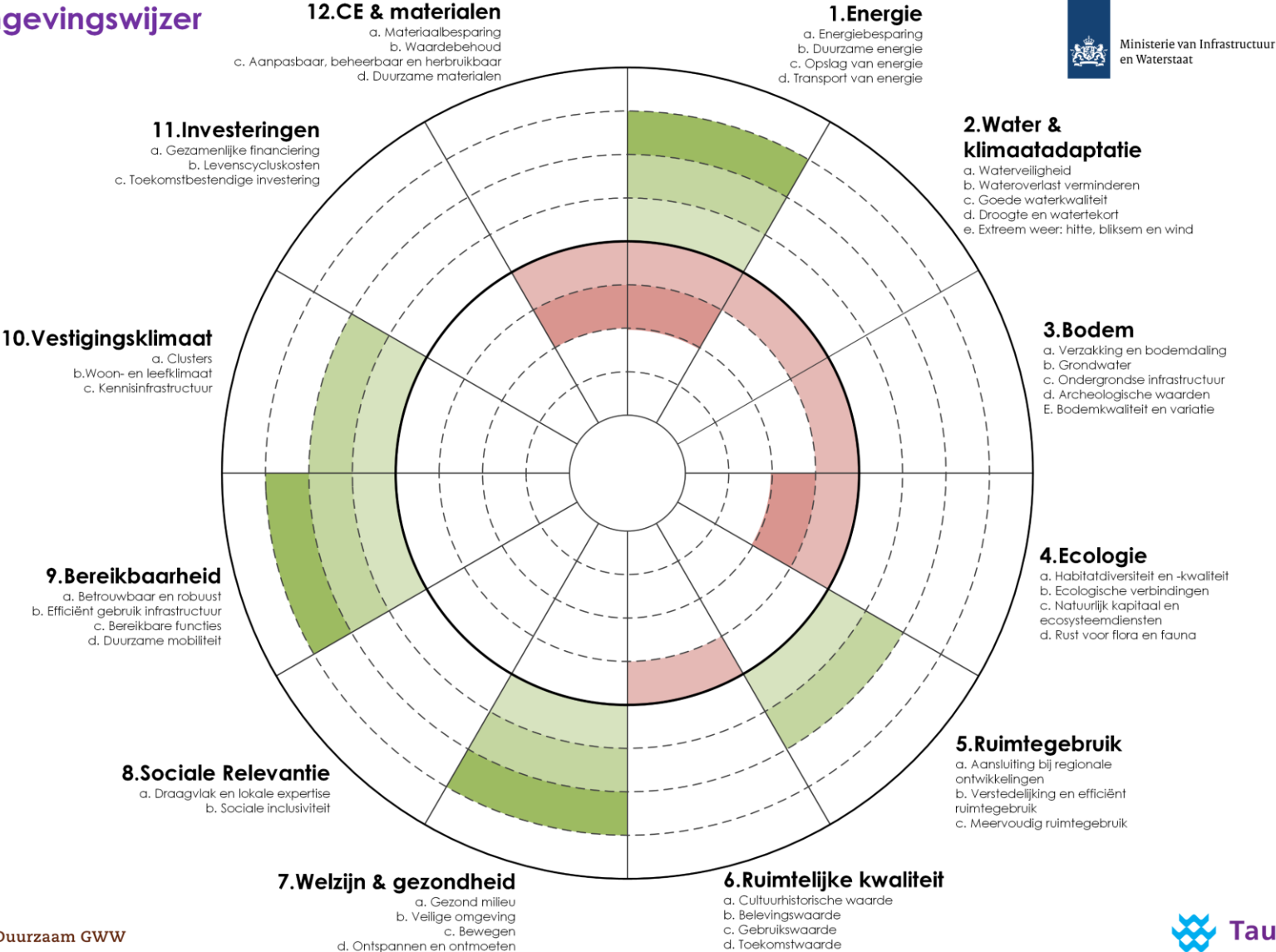
Op dinsdag 27 augustus 2019 vond de Omgevingswijzersessie voor de MIRT-verkenning van Rottepolderplein plaats. Hier is een interne Omgevingswijzersessie aan vooraf gegaan, waarbij met betrokkenen vanuit RWS, de Omgevingswijzer is doorgelopen, om zo de belangrijkste aandachtspunten reeds in beeld te hebben.

Op de volgende pagina's wordt beschreven wat de 12 thema's inhouden en welke kansen zijn verkend. Daarnaast is ook de ingevulde omgevingswijzer zichtbaar. Waarbij rood staat voor een negatieve en groen voor een positieve impact. Wanneer er geen zichtbare kleur is betekent dit dat er geen impact op het thema werd verwacht. Er kan op één thema zowel sprake zijn van een positieve als negatieve impact, doordat een thema uit verschillende subthema's bestaat.

Omgevingswijzer

Energie	Water & klimaatadaptatie	Bodem
Ecologie	Ruimtegebruik	Ruimtelijke kwaliteit
Welzijn & gezondheid	Sociale relevantie	Bereikbaarheid
Vestigingsklimaat	Investerings	CE & materialen

Omgevingswijzer

Omgevingswijzer

Energie	Water & klimaatadaptatie	Bodem
Ecologie	Ruimtegebruik	Ruimtelijke kwaliteit
Welzijn & gezondheid	Sociale relevantie	Bereikbaarheid
Vestigingsklimaat	Investerings	CE & materialen

Energie	<i>Door de energievraag te verminderen en meer duurzame energie te gebruiken neemt de uitstoot van broeikasgassen (zoals CO₂) af. Dat is belangrijk om de mondiale klimaatverandering te beperken. CO₂ komt vooral in de atmosfeer bij de verbranding van fossiele brandstoffen voor energieopwekking. Als je bij ruimtelijke ontwikkelingen kansen voor energiebesparing en duurzame energie benut, draag je bij aan de energietransitie en een duurzame leefomgeving.</i>	Energie impact Eenzijds is er sprake van een positieve impact op het thema ‘energie’, omdat de verbeterde doorstroming zorgt voor minder CO2 uitstoot. Anderzijds kost de uitbreiding van de weg tijdens de realisatie veel energie.	Geïntervieweerde kansen voor energie • Asfalt met lagere rolweerstand. • Warmte koude opslag in combinatie met warmte uit asfalt. • Faciliteren van het zonnepark ten oosten van de weg. • Mantelbuizen aanleggen om zo toekomstige energievoorzieningen voor te zijn. • Duurzame verlichting realiseren (minder verlichting, led-verlichting, verlichting op zonne-energie).
Water en klimaatadaptatie	<i>Veilig, schoon en gezond water is een belangrijk onderdeel van een duurzame leefomgeving. Dat vraagt extra aandacht bij een veranderend klimaat. Je kunt de kwetsbaarheid voor klimaatverandering verminderen door kansen voor klimaatadaptatie te benutten, bijvoorbeeld door in het ontwerp rekening te houden met de toenemende kans op wateroverlast, hitte en droogte en de gevolgen van overstromingen.</i>	Water en klimaatadaptatie impact Er is sprake van een licht negatieve impact op ‘water en klimaatadaptatie’, omdat door de extra verharding het waterbergend vermogen afneemt.	Geïntervieweerde kansen voor water en klimaatadaptatie • Waterberging onder het wegdek. • In de constructie van de weg rekening houden met ernstige overstromingen, zodat in tijden van hoog water de weg altijd bereikbaar blijft. • Verbreden van de trekvaart. • Grijzer (lichter) asfalt dat minder warmte uitstraalt. • Raadplegen waterrisicoscan (waterveiligheid).

Omgevingswijzer

Energie	Water & klimaatadaptatie	Bodem
Ecologie	Ruimtegebruik	Ruimtelijke kwaliteit
Welzijn & gezondheid	Sociale relevantie	Bereikbaarheid
Vestigingsklimaat	Investerings	CE & materialen

Bodem	<i>Zorgvuldig omgaan met de bodem draagt bij aan een duurzame leefomgeving. Bodem, grondwater en bodemleven vormen samen één systeem. Dit systeem is de basis voor een aantal essentiële functies. Ook is de bodem van belang voor het landschap, het behoud van archeologisch erfgoed en de CO₂-balans. Deze functies zijn kwetsbaar voor verontreiniging, verstoring en daling van de bodem. Door bodemdaling worden gebieden ook kwetsbaarder voor wateroverlast en overstromingen.</i>	Bodem impact In de toekomst wordt het complexer om wijzigingen in de ondergrondse infrastructuur uit te voeren, omdat deze gedeeltelijk onder de weg liggen. Hier is nu nog geen rekening mee gehouden. Daarnaast is er in het gebied sprake van toenemende bodemkwaliteit wanneer hier veel grondwerk plaatsvindt. Beide aspecten hebben een negatieve impact op het thema.	Geïnterpreteerde kansen voor bodem • Druk op de grond en afgraven van de grond minimaliseren in verband met opkomende kwaliteits. • Nu al rekening houden met toekomstige infrastructuur, zodat er slechts één keer in de grond werkzaamheden plaats hoeven vinden.
Ecologie	<i>Goed functionerende ecosystemen en gevarieerde leefgebieden zijn onderdeel van een duurzame leefomgeving. Door allerlei menselijke activiteiten staat de natuur in Nederland en wereldwijd sterk onder druk. Daarom is het van belang de huidige ecologische waarden en natuurlijke processen te behouden en waar mogelijk te versterken. Dat is een voorwaarde voor een gezonde biodiversiteit.</i>	Ecologie impact Wegwerkzaamheden hebben in elke variant impact op de bermen. Daarnaast gebruiken veel maatregelen extra grond. Deze grond komt ergens vandaan en heeft mogelijk een (beperkte) ecologische waarde.	Geïnterpreteerde kansen voor ecologie • Bij maatregelen met veel ruimte tussen de rijbanen kan groen aangeplant worden tussen de weg. Hoger groen kan mogelijk ook eventuele kijkersfiles beperken. • Groenstructuren (noord-zuid, oost-west) beter met elkaar verbinden door het aanleggen van faunapassages en groenstroken. • Biodiversiteit stimuleren door beplanting in bermen.

Omgevingswijzer

Energie	Water & klimaatadaptatie	Bodem
Ecologie	Ruimtegebruik	Ruimtelijke kwaliteit
Welzijn & gezondheid	Sociale relevantie	Bereikbaarheid
Vestigingsklimaat	Investerings	CE & materialen

Ruimtegebruik	Voor een duurzame leefomgeving is zorgvuldig omgaan met de ruimte van groot belang: de beschikbare ruimte efficiënt benutten, uitbreiding van het bebouwde gebied zo veel mogelijk voorkomen en de ruimte meervoudig benutten waar het kan. Daarbij moeten ruimtelijke ontwikkelingen inspelen op huidige en toekomstige gebruikswensen.	Ruimtegebruik impact Er is sprake van een positieve impact op het thema ‘ruimtegebruik’, omdat de gehele MIRT-verkenning gefocust is op het optimaliseren van de doorstroming binnen een taakstellend budget wordt er automatisch gekeken naar een optimaal ruimtegebruik. Grondaankoop is immers prijzig en complex. Uiteraard zijn er maatregelen die meer ruimte gebruiken dan anderen, maar alle maatregelen zijn vanuit deze gedachte ingestoken.	Geïnterpreteerde kansen voor ruimtegebruik • Kabels en leidingen parallel aan de weg aanleggen. • Wegen elkaar laten kruisen (dubbeldekweg).
Ruimtelijke kwaliteit	De ruimtelijke kwaliteit van een gebied is goed als de belevingswaarde, de gebruikswaarde en de toekomstwaarde in balans zijn. Een herkenbaar landschap, aantrekkelijk gebruik van het gebied en mogelijkheden om in te spelen op toekomstige veranderingen spelen daarbij een rol. (Zichtbare) cultuurhistorie voegt extra ruimtelijke kwaliteit toe en kan als inspiratie dienen voor de inrichting van een gebied.	Ruimtelijke kwaliteit impact De maatregelen hebben nauwelijks impact op de ruimtelijke kwaliteit. Het blijft immers een weg die op ongeveer dezelfde locatie blijft liggen en geen radicaal andere uitstraling krijgt. Wel is het Rottepolderplein een uniek knooppunt, omdat er in Nederland slechts één ‘zwevende rotonde’ als kruispunt is aangelegd. Wel bestaan er meerdere verkeerspleinen in Nederland alleen niet in deze uitvoeringen. Aanpassingen aan dit knooppunt hebben impact om de uitstraling van de weg.	Geïnterpreteerde kansen voor ruimtelijke kwaliteit • De toegangspoort of entree van Haarlem betreft een bedrijventerrein dat duidelijk zichtbaar is vanaf het Rottepolderplein. Er liggen kansen om de uitstraling van deze toegangspoort te verbeteren. • De cultuurhistorische waarde van de trekvaart en ringvaart kan verbeterd worden door beide vaarten meer ruimte te bieden.

Omgevingswijzer

Energie	Water & klimaatadaptatie	Bodem
Ecologie	Ruimtegebruik	Ruimtelijke kwaliteit
Welzijn & gezondheid	Sociale relevantie	Bereikbaarheid
Vestigingsklimaat	Investerings	CE & materialen

Welzijn & gezondheid	Een duurzame leefomgeving draagt bij aan het welzijn en de gezondheid van mensen. Zo beschermt een duurzame leefomgeving mensen tegen ziekte, calamiteiten en ongevallen. Daarnaast bevordert een duurzame leefomgeving gezond gedrag, zoals bewegen en spelen, een gezonde leefstijl, sociale contacten en de sociale veiligheid. Gezondheidsbevordering vraagt vooral aandacht in buurten met een gezondheidsachterstand.	Welzijn & gezondheid impact Een verbeterde doorstroming, oftewel minder filevorming, zorgt voor minder uitstoot waardoor de luchtkwaliteit verbeterd. Daarnaast ontstaan door de nieuwe weginrichting mogelijk minder ongelukken. Wel komen sommige maatregelen dicht op het recreatiegebied Spaarnwoude te liggen, waardoor recreanten mogelijk eerder last hebben van het verkeer. Over het algemeen wordt echter een positieve impact op het thema ‘welzijn en gezondheid’ verwacht.	Geïnterviewde kansen voor welzijn & gezondheid • Verbeteren van de fietsaansluiting ten noorden van de A200, zodat mensen meer gebruik maken van de fiets. • Verbeteren van de fietsonderdoorgangen onder het knooppunt, waardoor de sociale veiligheid verbetert. • Gebruik maken van innovatieve maatregelen ten behoeve van geluidsreductie, zoals lage geluidsschermen en stiller asfalt.
Sociale relevantie	Een project of gebiedsontwikkeling draagt bij aan een duurzame leefomgeving als het relevant is voor burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden. Sociale relevantie vraagt om participatie van deze partijen in een vroeg stadium, ruim voor de formele besluitvorming, zodat je kunt inspelen op de verschillende invalshoeken van deze groepen en hun kennis en creativiteit kunt benutten. Dit leidt tot bewustwording van de opgaven en betere besluiten met meer draagvlak.	Sociale relevantie impact De MIRT-verkenning heeft geen impact op het thema ‘sociale relevantie’, omdat hierover in deze fase nog niet wordt beslist.	Geïnterviewde kansen voor sociale relevantie • In de omgevingswijzersessie zijn er geen kansen benoemd voor dit thema.

Omgevingswijzer

Energie	Water & klimaatadaptatie	Bodem
Ecologie	Ruimtegebruik	Ruimtelijke kwaliteit
Welzijn & gezondheid	Sociale relevantie	Bereikbaarheid
Vestigingsklimaat	Investerings	CE & materialen

Bereikbaarheid	Voor een duurzame economische ontwikkeling is goede bereikbaarheid een voorwaarde. Goede bereikbaarheid maakt het mogelijk vraag en aanbod van arbeid, kennis en producten bij elkaar te brengen. Mobiliteit draagt in Nederland voor ongeveer 20% bij aan de CO2-uitstoot. Door kansen voor duurzame mobiliteit te benutten, komen bereikbaarheid, economie, leefmilieu en klimaat meer in evenwicht.	Bereikbaarheid impact De MIRT-verkenning van Rottepolderplein heeft als hoofddoel het verbeteren van de doorstroming. Elke maatregel geeft hier in meer of mindere mate invulling aan, waardoor de impact op ‘bereikbaarheid’ positief is.	Geïntervieweerde kansen voor bereikbaarheid • De gehele verkenning is gericht op het verbeteren van de bereikbaarheid, waardoor hier niet heel veel extra aandacht naar uit hoeft te gaan. Verbetering van andere, duurzame vervoersmodaliteiten, is wel een mogelijkheid, door: • Het aanleggen van een carpoolplaats nabij het knooppunt. • Fietspaden onder het knooppunt beter verbinden. • Bewegwijzering/signalering nabij het kruispunt verbeteren, waardoor verkeer minder snel een verkeerde afslag neemt.
Vestigingsklimaat	Een aantrekkelijk vestigingsklimaat is een voorwaarde voor een economisch vitale omgeving. Het vestigingsklimaat speelt in op de gewenste duurzame ruimtelijk-economische ontwikkeling en sluit aan bij de sterke en zwakke punten van de regio. Ruimtelijke factoren die het vestigingsklimaat versterken zijn bijvoorbeeld clusters van samenwerkende en aan elkaar gerelateerde bedrijven, een goede kennisinfrastructuur en een aantrekkelijk leef- en woonklimaat. Ook goede bereikbaarheid speelt een rol; zie hiervoor het thema Bereikbaarheid.	Vestigingsklimaat impact Omdat de bereikbaarheid verbetert is het voor bedrijven iets aantrekkelijker om zich nabij Rottepolderplein te vestigen. Hierdoor is de impact op het thema positief.	Geïntervieweerde kansen voor vestigingsklimaat • Voor dit thema worden weinig kansen gezien.

Omgevingswijzer

Energie	Water & klimaatadaptatie	Bodem
Ecologie	Ruimtegebruik	Ruimtelijke kwaliteit
Welzijn & gezondheid	Sociale relevantie	Bereikbaarheid
Vestigingsklimaat	Investerings	CE & materialen

Investerings	<i>Bij een duurzame ontwikkeling zijn de investeringen in balans met de opbrengsten. Tot de investeringen behoren niet alleen de aanlegkosten, maar alle kosten gedurende de hele levenscyclus. Onder opbrengsten vallen naast de financiële opbrengsten ook maatschappelijke baten en de toekomstwaarde bij verschillende toekomstscenario's.</i>	Investerings impact Er is een taakstellend budget voor deze MIRT-verkenning. Bij het beoordelen van de maatregelen brengen we de benodigde investeringen en de opbrengsten in beeld.	Geïnterpreteerde kansen voor investeringen In de omgevingswijzersessie zijn er geen kansen benoemd voor dit thema.
CE & Materialen	<i>In een circulaire economie (CE) staat hoogwaardig hergebruik van producten en grondstoffen centraal. Er ontstaan bovendien geen afvalstoffen en schadelijke emissies naar bodem, water en lucht. Waar het kan, gebruik je grondstoffen die elders vrijkomen (secundaire grondstoffen), hernieuwbaar zijn (biobased) of niet schaars zijn (algemeen beschikbaar). Hierdoor blijven eindige grondstofvoorraden langer beschikbaar.</i>	CE & Materialen impact De maatregelen hebben een negatieve impact op het thema 'circulaire economie en materialen' omdat er nieuwe grondstoffen nodig zijn voor de weg en er verder nog geen sprake is van gebruik van circulaire materialen. Wel zijn er een aantal maatregelen (waaronder de maatregel met de VRI's en de snelheidsbeperking) die een minder grote impact op dit thema hebben.	Geïnterpreteerde kansen voor CE & materialen - Lage rolweerstand van het asfalt . - Zo veel mogelijk hergebruiken van materialen, zoals het hergebruik van asfalt. - Grondverzet minimaliseren en/of slim grondmanagement in relatie tot grond afkomstig uit omgevingsprojecten. - CO2 emissie uit veen tegengaan.

Ambitiweb

De Ambitiwebsessie

Op dinsdag 10 september vond de Ambitiwebsessie voor de MIRT-verkenning Rottepolderplein plaats. Gezamenlijk is er gekeken naar de ambities en zijn er keuzes gemaakt voor de thema's waarop de omgevingspartijen het verschil wil maken. Daarnaast is er uitgebreid stilgestaan bij duurzame kansen, nader gespecificeerd op de verschillende maatregelen.

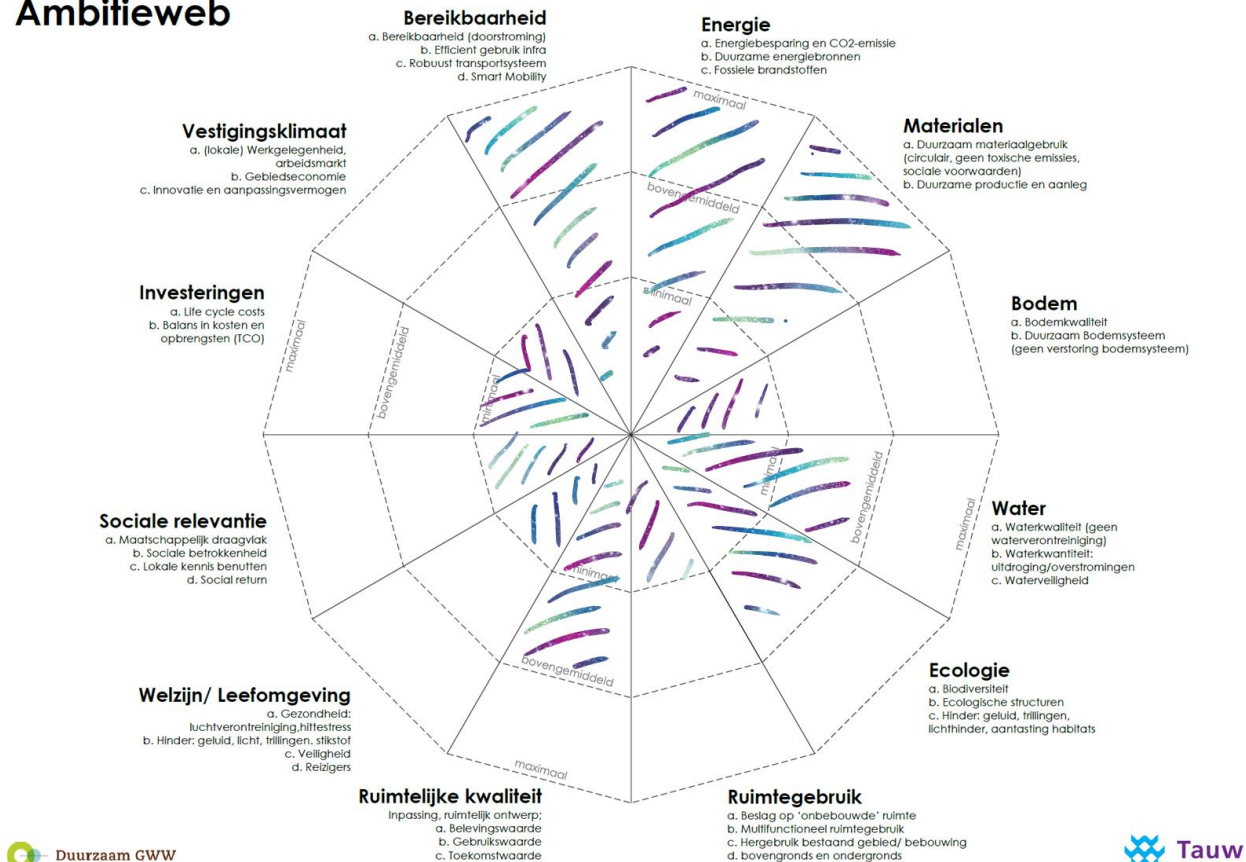
Het Ambitiweb

Het Ambitiweb is een praktisch hulpmiddel voor het inzichtelijk maken en realiseren van duurzame ambities voor een project. Het leent zich voor een diversiteit van toepassingen, waaronder het formuleren van gezamenlijke ambities en het vasthouden aan deze ambities gedurende het proces. Het Ambitiweb helpt om de projectspecifieke ambities in één oogopslag helder te maken. Het Ambitiweb is een visuele weergave van de duurzaamheidsthema's en de daaraan gekoppelde ambitieniveaus. Het brede begrip duurzaamheid is uitgesplitst in 12 thema's. Deze thema's geven een concrete invulling aan de 3P's; People, Planet en Prosperity.

Het Ambitiweb kent drie niveaus, namelijk:

1. **Minimaal:** het behalen van een minimale duurzaamheidsprestatie. Dit komt overeen met het 'wettelijk verplichte'.
2. **Bovengemiddeld:** stellen van concrete verbeterdoelstellingen en het bereiken van significante duurzaamheidswinst op het thema.
3. **Maximaal:** maximale inzet om het meest haalbare te bereiken binnen het project. Dit vraagt om extra inzet van middelen, in de vorm van tijd, geld, inspanning, en levert een significante bijdrage.

Ambitiweb

Werkwijze

In de sessie van 10 september zijn alle 12 de duurzaamheidsthema's langsgelopen. De deelnemers zijn samen het gesprek aangegaan over ambities voor Rottepolderplein. Een maximale ambitie betekent dat we aan dit thema meer inzet en middelen besteden, om zo de ambities te kunnen behalen.

Ambities

Uitkomsten Ambitiewebsessie

Hiernaast staat het Ambitiweb weergegeven dat is ingevuld tijdens Ambitiewebsessie. Op drie thema's hebben de deelnemers aangegeven een maximale ambitie na te willen streven. Dit zijn de thema's:

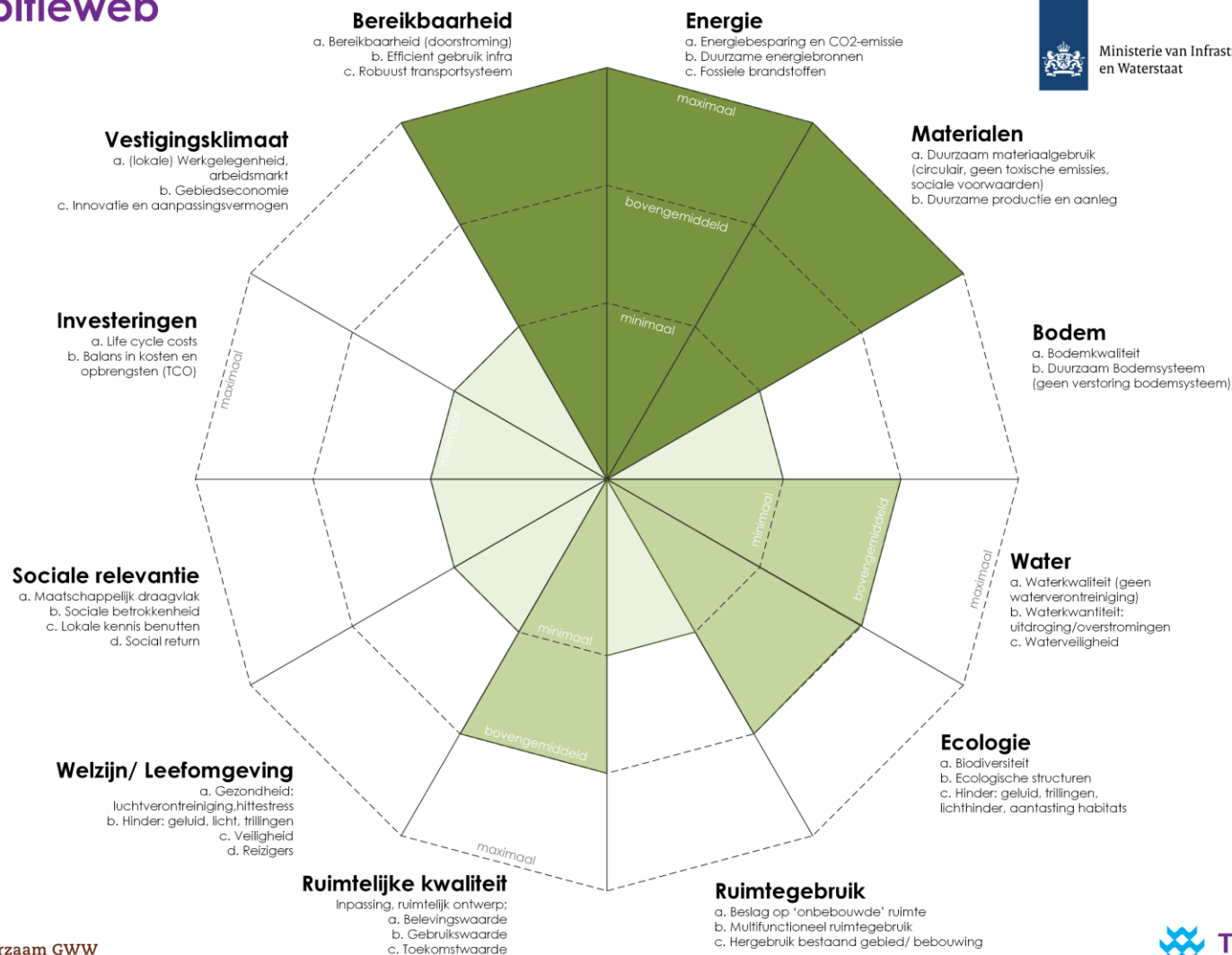
- Materialen
- Bereikbaarheid
- Energie

Daarnaast zijn er drie duurzaamheidsthema's aangewezen waarop de omgevingspartijen bovengemiddeld willen inzetten:

- Water
- Ecologie
- Ruimtelijke kwaliteit

Op de volgende pagina's wordt voor alle thema's met een maximale of bovengemiddelde ambitie de keuze beschreven.

Ambitiweb

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Ambities

Thema: Bereikbaarheid

Bereikbaarheid gaat over de mogelijkheden die personen hebben om zich te verplaatsen naar bestemmingen om aan activiteiten deel te nemen, via de verschillende (vervoers)modaliteiten, met zo min mogelijk weerstand (tijd, geld, moeite). Door gebieden goed bereikbaar te houden en de gebruikswaarde van infrastructuursystemen te vergroten, kan de toekomstwaarde van een gebied worden vergroot. Voor een duurzaam bereikbaar gebied is het belangrijk dat een robuust verkeerssysteem wordt ontwikkeld van verschillende vervoersmodaliteiten met knooppunten daartussen. Een efficiënt gebruik van bestaande en nieuwe infrastructuur kan helpen dit te bereiken en te besparen in ruimte, brandstof en tijd.

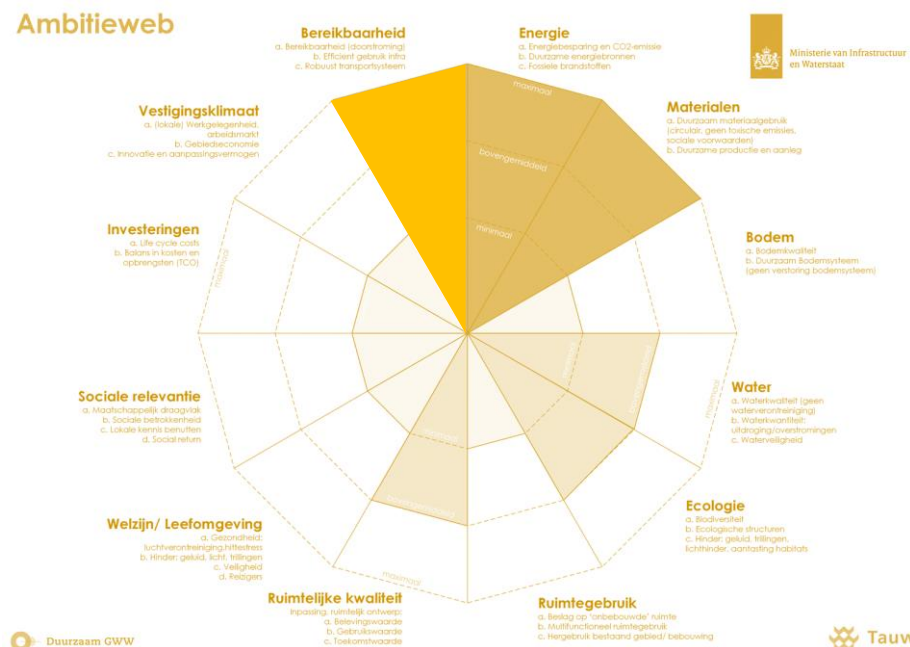

Waarom ambitieniveau 3?

Rottepolderplein is één van de belangrijkste knooppunten in de MRA regio. Daarnaast is de gehele MIRT-verkenning gericht op het verbeteren van de doorstroming. Er is daarom een noodzaak om volledig in te zetten op het thema bereikbaarheid.

Achtergrond Bereikbaarheid

- Er zijn verschillende knelpunten in de doorstroming van verkeer binnen het projectgebied. Dit betekent dat er mogelijk een combinatie aan maatregelen gerealiseerd moet worden, die aangrijpt op meerdere punten.
- Flexibiliteit en toekomstgerichtheid is belangrijk.
- Andere vervoersmodaliteiten vallen buiten de scope van het project en daarmee buiten de ambitie. Wel heeft het verbeteren van de doorstroming automatisch ook een positief effect op het openbaar vervoer dat daar op de weg rijdt.

Ambities

Thema: Energie

Het thema Energie heeft betrekking op zowel het energieverbruik in de verschillende levensfasen van een object of systeem, van aanleg tot en met sloop als veerkracht van een object of systeem tegen veranderingen in klimaat. En op de CO2-emissie die daarmee gepaard gaat. De Trias Energetica geeft aan hoe we onze energievraag en ons energieaanbod hierop kunnen aanpassen:

1. de energievraag beperken (energiebesparing);
2. zoveel mogelijk duurzaam opgewekte energie gebruiken (vergroenen/opwekken); en
3. fossiele energiebronnen zo efficiënt mogelijk te benutten en/of vervangen door biobrandstoffen.

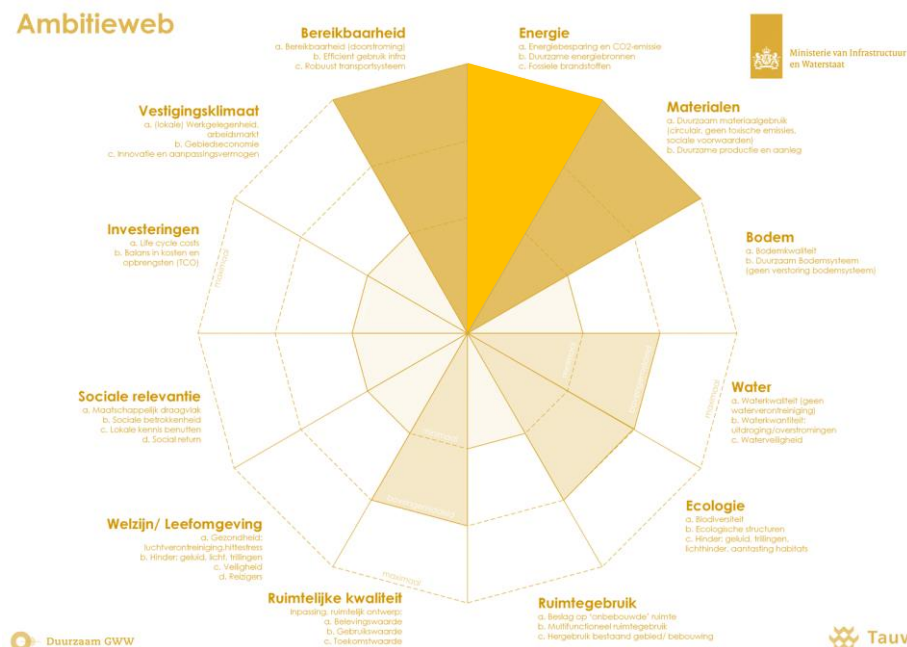

Waarom ambitieniveau 3?

Er is gekozen voor een maximale ambitie, omdat de verschillende organisaties aan tafel energie een belangrijk thema vinden en er veel moet gebeuren om de nationale CO2-uitstoot terug te brengen.

Achtergrond Energie

- CO2-emissie wordt veroorzaakt door inzet van energie en materialen bij de aanleg. Het thema Energie en CO2-emissie heeft dus veel raakvlakken met het thema CE en materialen.
- I&W heeft de ambitie om in 2030 klimaatneutraal te zijn. Met de aanleg en het onderhoud van Rottepolderplein willen we hier zo veel als mogelijk aan bijdragen.
- Daarnaast is het de ambitie de CO2-impact in de beheerfase te minimaliseren.

Ambities

Thema: Materialen

Het thema materialen gaat over het minimaliseren van materiaalgebruik en negatieve milieueffecten. ‘Circulaire economie’ is een belangrijke term op het gebied van duurzaam materiaalgebruik. Circulaire economie in de GWW gaat over een optimale levensduur en maximaal behoud van waarde, duurzame productie en gebruik van niet-schaarse en hernieuwbare grondstoffen. Circulair materiaalgebruik draait om het sluiten van materiaalketens. Daarnaast speelt het voorkomen van de afwenteling door slechte arbeidsomstandigheden en milieuschade bij de productie en verwerking van materialen en grondstoffen ten behoeve van aanleg en onderhoud een belangrijk rol.

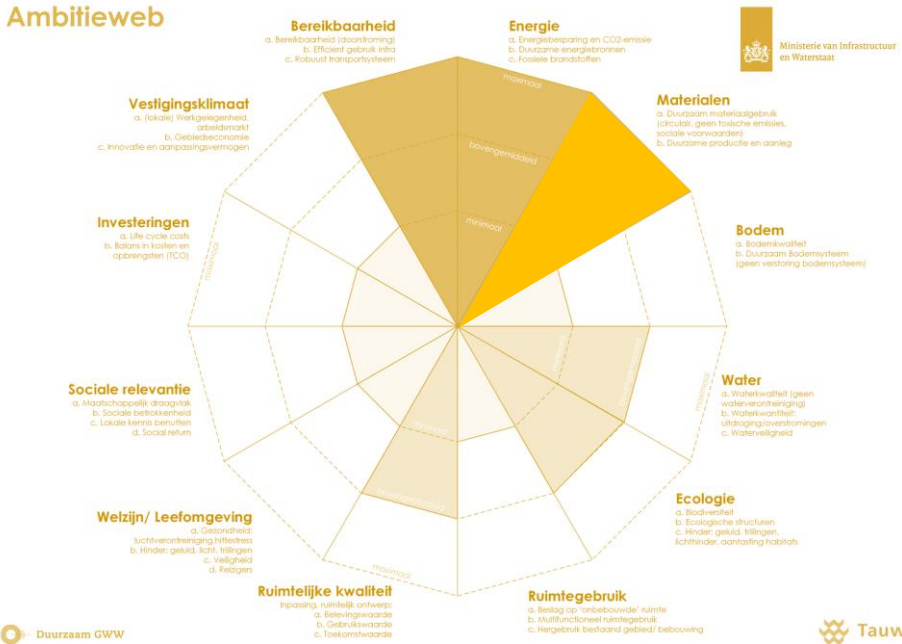

Waarom ambitieniveau 3?

Er worden veel kansen gezien voor gebruik van hergebruikte materialen en de toepassing van her te gebruiken materialen. Daarnaast komt een hoge ambitie voor Circulaire economie en materialen terug in het beleid van verschillende organisaties, daarom willen de deelnemers maximaal op dit thema inzetten.

Achtergrond Materialen

- Voor MIRT projecten en programma’s is op het gebied van circulaire economie een richtinggevende opdrachtformulering opgesteld: Het verminderen van primaire grondstoffen en maximaal benutten van bestaande grondstoffen, objecten en materialen.
- De ambitie richt zich op het komen tot een modulair ontwerp, vermijden van gebruik van nieuwe en niet-vernieuwbare grondstoffen en het maximaal benutten van bestaande en lokale grondstoffen, objecten en materialen. Met deze ambitie kan tevens worden bijgedragen aan het thema ‘Energie’.

Ambities

Thema: Water

Het thema water gaat over het borgen van de waterkwaliteit en –kwantiteit (duurzaam waterbeheer). De verandering van het klimaat zorgt in de toekomst voor meer extremen in neerslag en droogte. Met klimaatadaptatie kunnen we er voor zorgen dat we beter bestand zijn tegen weersextremen en dat we de samenleving kunnen laten functioneren zonder al te veel schade, na bijvoorbeeld een piekbui of in tijden van extreme droogte. Waterkwaliteit gaat onder andere over schoon water schoon houden, scheiden van vuil en schoon water en schoonmaken wat verontreinigd is. Waterkwantiteit heeft betrekking op de waterveiligheid van overstroombare gebieden en het voorkomen van zoetwatertekort en uitdroging.

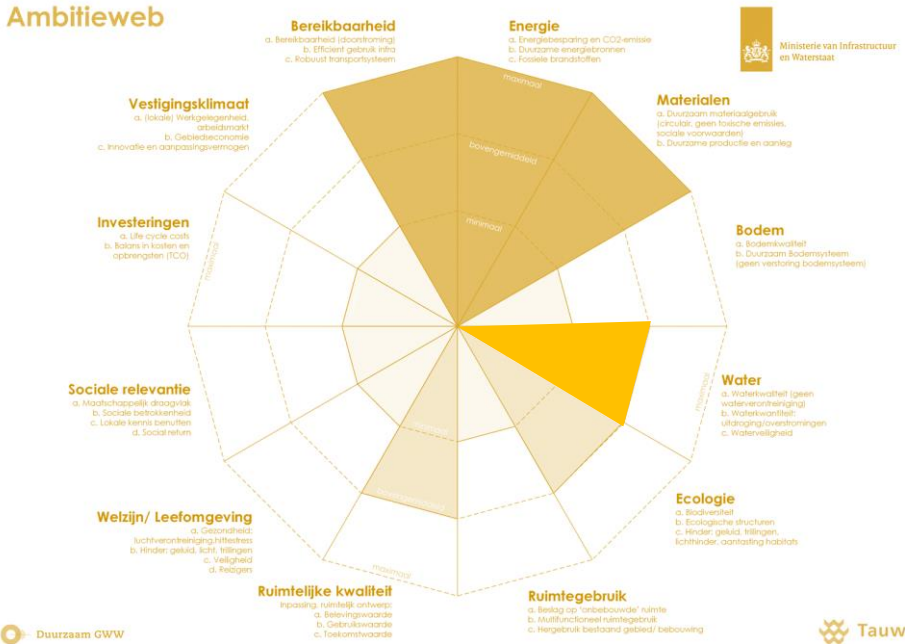

Waarom ambitieniveau 2?

Klimaatadaptatie werd door een aantal van de aanwezige partijen van belang gevonden. Daarnaast zag men kansen om middels de trekvaart het waterbergend vermogen van het gebied op peil te houden, waardoor het ambitieniveau op bovengemiddeld is vastgesteld.

Achtergrond Water

- Een groot aantal ontwerpmaatregelen zorgt voor een toename van het verhard oppervlak. De bovengemiddeld ambitie is erop gericht om te compenseren in een manier die past bij de omgeving (bijvoorbeeld door aan te sluiten bij bestaande watergangen).
- Verder dient er voorkomen te worden dat door de werkzaamheden de kwel in het gebied verder toeneemt.

Ambities

Thema: Ecologie

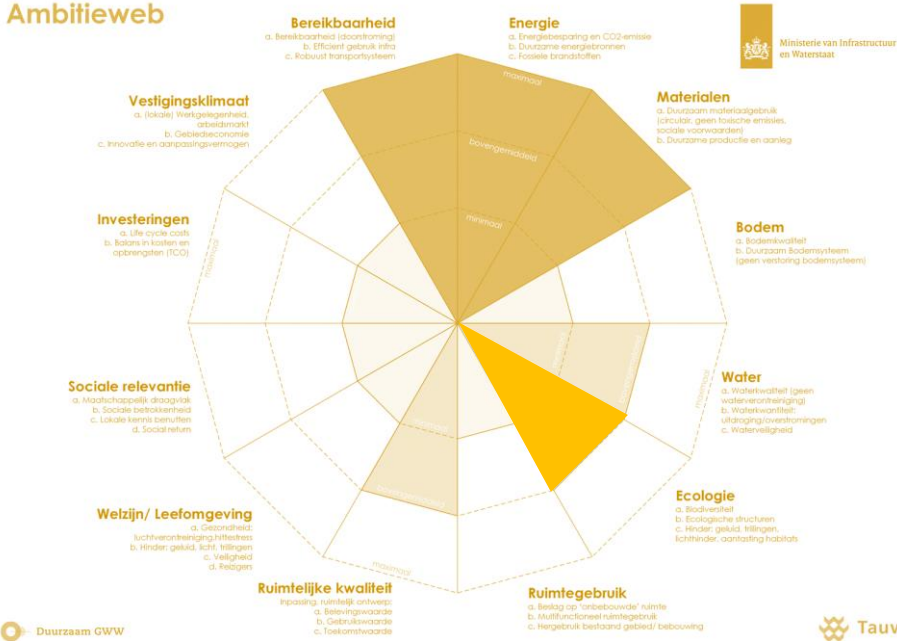
Ecologie en biodiversiteit verwijzen naar het aantal en de verscheidenheid van alle levende organismen die onderling in een samenhangend geheel – een ecosysteem – met elkaar en met hun omgeving verbonden zijn en zich voortplanten. Ecologie heeft betrekking op de samenhang in de leefruimte van de aanwezige verschillende soorten planten en dieren.

Waarom ambitieniveau 2?

Door de ligging van het Rottepolderplein grenzend aan het recreatiegebied Spaarnwoude en de ambities van de provincie, het recreatieschap en RWS op dit thema hebben de partijen gekozen om de ambitie op bovengemiddeld vast te stellen.

Ambitioweb

Achtergrond Ecologie

- Vanwege de ligging van Rottepolderplein ten opzichte van het recreatie- en NNN-gebied Spaarnwoude ligt het voor de hand om vooral te investeren in nieuwe ecologisch waardevolle zones die grenzen aan dit gebied.
- In het gebied rondom Rottepolderplein is vooral natte-ecologie relevant.
- Met kleine ingrepen en meekoppelkansen kan een positieve bijdrage geleverd worden aan de ecologie en biodiversiteit.

Ambities

Thema: Ruimtelijke kwaliteit

Ruimtelijke kwaliteit is de optimale balans tussen de belevingswaarde, gebruikswaarde en toekomstwaarde van onze fysieke leefomgeving. De balans is positiever naarmate deze drie elementen elkaar versterken.

Het gaat daarbij zowel om zaken als inpassing en integraal ontwerp als de geplande functies in samenhang en de flexibiliteit om in de toekomst aan te kunnen blijven sluiten op veranderde eisen. Ruimtelijke kwaliteit draagt bij aan de mentale gezondheid van gebruikers en omwonenden.

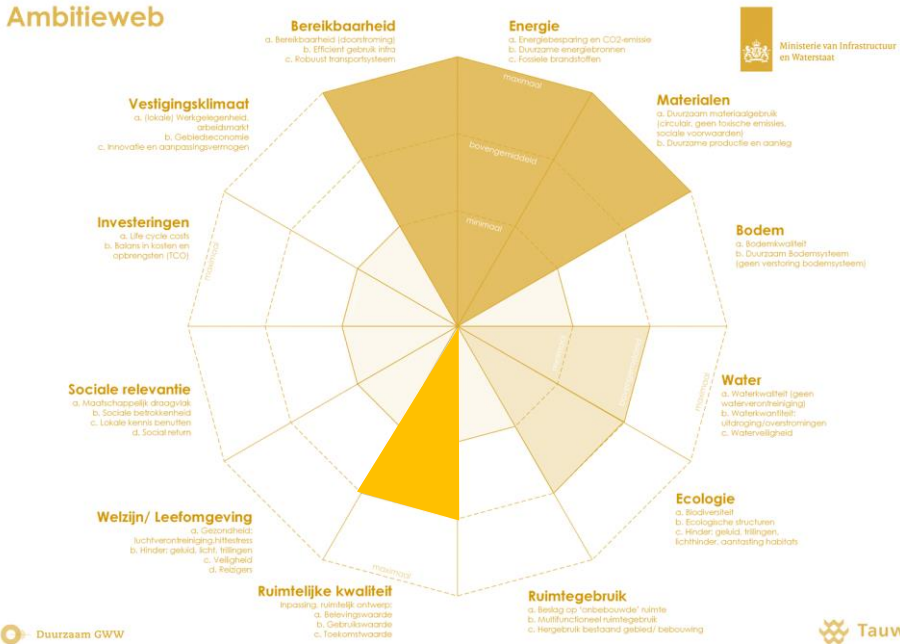

Waarom ambitieniveau 2?

Ruimtelijke kwaliteit geeft invulling aan het thema duurzame gebiedsontwikkeling, wat door RWS erg belangrijk wordt gevonden. Daarnaast vonden de aanwezigen dat wat wij straks nieuw neerleggen een goede kwaliteit moet hebben en dat dit ook zichtbaar mag zijn. Ook de vertegenwoordiger van het recreatiegebied Spaarnwoude vond ruimtelijke kwaliteit uiteraard belangrijk. Er is daarom besloten het ambitieniveau op bovengemiddeld vast te stellen.

Achtergrond Ruimtelijke kwaliteit

- Rondom zowel de trekvaart als de ringvaart liggen er kansen voor een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.
- Ruimtelijke kwaliteit gaat ook om de toekomstwaarde. Door nu voor een iets complexere ingreep te kiezen waardoor op de lange termijn de doorstroming op meerdere punten verbeterd wordt hier invulling aan gegeven.

Locatiespecifieke kansen

Kansen per ontwerpmaatregel

Het laatste deel van de sessie is besteed aan het inventariseren van duurzame kansen passend bij de ambitieniveaus. Hierbij is er gekeken naar de 10 verschillende ontwerpmaatregelen. Wat hierbij opviel is dat maatregelen waarbij relatief weinig aan de weg gebeurt minder kansen bieden voor verdere verduurzaming, maar dat deze projecten van zichzelf al duurzamer zijn.

In het noordelijk deel van het projectgebied ontstaan er vooral kansen bij maatregel 40 op het midden en zuidelijk deel van het projectgebied ontstaan vooral kansen bij maatregelen 9, 36 en 42.

In het figuur hiernaast zijn de locatiespecifieke kansen weergegeven. Gele kansen zijn kansen die alleen gerealiseerd kunnen worden in samenwerking met andere partijen en buiten de scope liggen. Groene kansen hebben op het project zelf mogelijk een positieve impact. De algemene duurzame maatregelen zijn opgenomen op de volgende pagina.

Kansen

- Bij de maatregelen waarbij veel ruimte tussen de wegen wordt gecreëerd ontstaan kansen voor **waterberging in combinatie met bevordering van natte ecologie**.
- Een **ecotunnel** ten zuiden van het projectgebied biedt mogelijkheden voor de groenaansluiting op de Spaarnwoude ecozone.
- Het nog bestaande restje **asfaltstrook van de oude A9**, gelegen ten zuiden van het projectgebied, zou gebruikt kunnen worden voor nieuw asfalt en tevens invulling kunnen geven aan een deel van de mogelijke watercompensatie-opgave.
- **Trekvaart verbreden** t.b.v. recreatie en ecologie en tevens al grondvoorraad voor de mogelijk te verhogen viaducten.
- Het **snelfietspad onder het knooppunt** door wordt nu als onveilig ervaren, waardoor fietsers voornamelijk de onderdoorgang aan de noordkant van het knooppunt gebruiken. Hier zou een 'veiliger' fietspad gerealiseerd kunnen worden.
- Er lagen plannen voor een zonnepark, indien hier nog steeds plannen voor zijn kan bij de realisatie van de weg rekening gehouden worden met **ondergrondse infrastructuur**.

Generieke kansen

Bereikbaarheid

- Combineren van meerdere maatregelen om zowel de problematiek op de A9 als de A200 op te lossen.
- Noord-zuid snelfietsverbinding realiseren

Energie

- Geen energieopwekking door RWS, maar energieopwekking door derden niet onmogelijk maken.
- Verlichtingsmasten zoveel mogelijk behouden (ervan uitgaande dat ze bij realisatie reeds vervangen zijn volgens RWS standaard). Daarnaast kan de verlichting mogelijk worden verminderd of kunnen er indien er nieuwe masten bij moeten komen masten op zonne-energie geplaatst kunnen worden.
- Asfalt met een lagere rolweerstand toepassen.
- Grondstoffen per schip aanvoeren.

Materialen

- Objecten (o.a. geleiderails) zoveel mogelijk opnieuw toepassen.
- Materialen met een lagere MKI toepassen (zoals hergebruikt asfalt).
- Zoveel mogelijk grond uit de omgeving toepassen.
- Onnodig materiaalverbruik voorkomen (bijvoorbeeld bij een verbreding van de trekvaart, de trekvaart onder het viaduct niet verbreden).
- Gebruik maken van modulaire elementen (zoals een modulair viaduct of modulaire geluidsschermen).
- Gebruik maken van een materialenpaspoort.

Water, ecologie & ruimtelijke kwaliteit

- Watercompensatie zoveel mogelijk aan laten sluiten op de omgeving.
- Waterbergingsopgave combineren met ecologische opgave
- Insectvriendelijke bermen & taluds
- Verbeteren ecologische verbindingen

In deze fase van de MIRT-verkenning zijn de kansen nog relatief abstract. Naarmate het MIRT-traject concreter wordt dienen ook de kansen te worden aangescherpt. Hiervoor zijn in de loop der jaren verschillende handreikingen opgesteld, zoals de handreiking Klimaatneutrale & klimaatbestendige netwerken/projecten, die hierbij kunnen helpen.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Klimaatneutrale & klimaatbestendige netwerken/projecten

Handreiking Duurzaamheid
in het MIRT – thema's Energie/CO₂
en Klimaatadaptatie

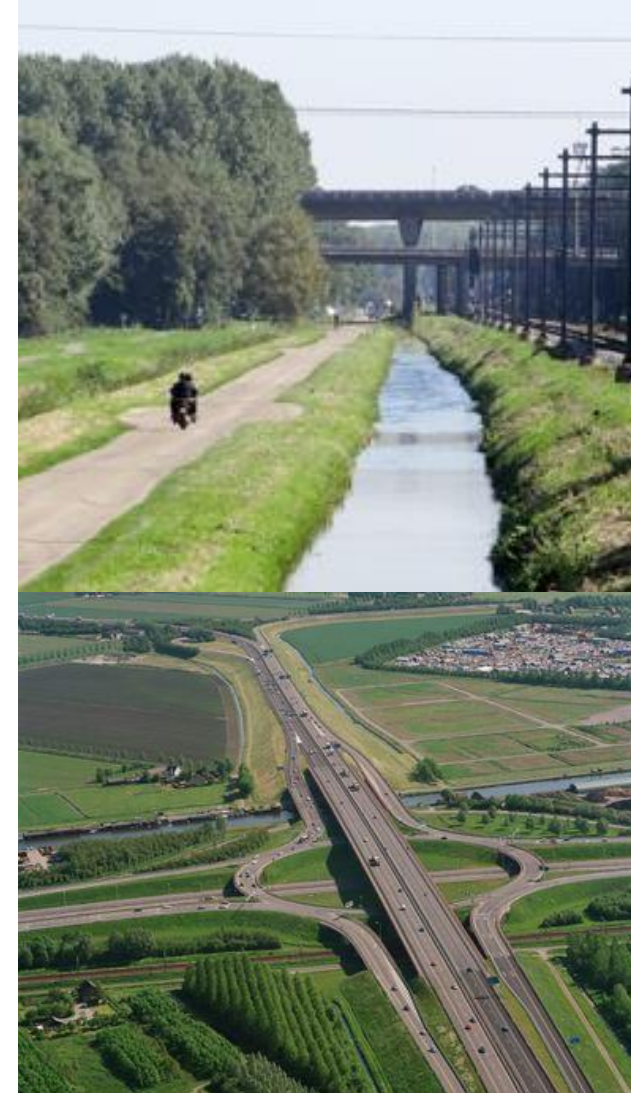

Samenvatting & vervolg

In twee sessies is er toegewerkt naar duurzame ambities voor het Rottepolderplein en heeft er een eerste inventarisatie van duurzame kansen plaatsgevonden. Tijdens de sessies kwam naar voren dat de ambities van de verschillende omgevingspartijen redelijk op één lijn lagen. Een aantal partijen hebben duidelijke ambities meegegeven. Zo gaf Haarlem aan asfalt met een lage rolweerstand belangrijk te vinden en de vertegenwoordiger van recreatiegebied Spaarnwoude benadrukte het belang van langzaam verkeer routes en compensatieopgaven. De andere partijen hebben geen significant sturende punten benoemd.

De grootste gebied specifieke kansen voor duurzaamheid worden gaan de uiteinden van het projectgebied gezien. Waar zowel de trekvaart als de asfaltstrook van de oude A9 kansen bieden voor groen- en waterbergingscompensatie en voor hergebruik van materialen. Grond uit de trekvaart kan gebruikt worden voor de viaducten en het asfalt kan hergebruikt worden in het asfaltmengsel. Naast deze gebied specifieke kansen is er reeds binnen Rijkswaterstaat veel kennis aanwezig om de weg duurzaam te realiseren door rekening te houden met materiaalgebruik en de aannemer uit te dagen in de aanbesteding.

In de afronding van fase 1 van de verkenning worden de verschillende maatregelen ter verbetering van de doorstroming verder onderzocht en wordt er opnieuw 'gezeefd'. In fase 2 worden deze alternatieven nader uitgewerkt en wordt gekeken of en hoe de geïnventariseerde kansen voor duurzaamheid een plek kunnen krijgen en welke mogelijkheden er nog meer zijn om invulling te kunnen geven aan de bepaalde ambities.

Verantwoording

Titel	Verslag Duurzaamheidssessie Rottepolderplein
Opdrachtgever	Ministerie Infrastructuur en Waterstaat
Projectleider	Hein Veldmaat hein.veldmaat@tauw.com +31 6 46 35 49 26
Projectnummer	1270176
Aantal pagina's	24
Datum	31 oktober 2019

Colofon

Tauw bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T: +31 30 28 24 83 0